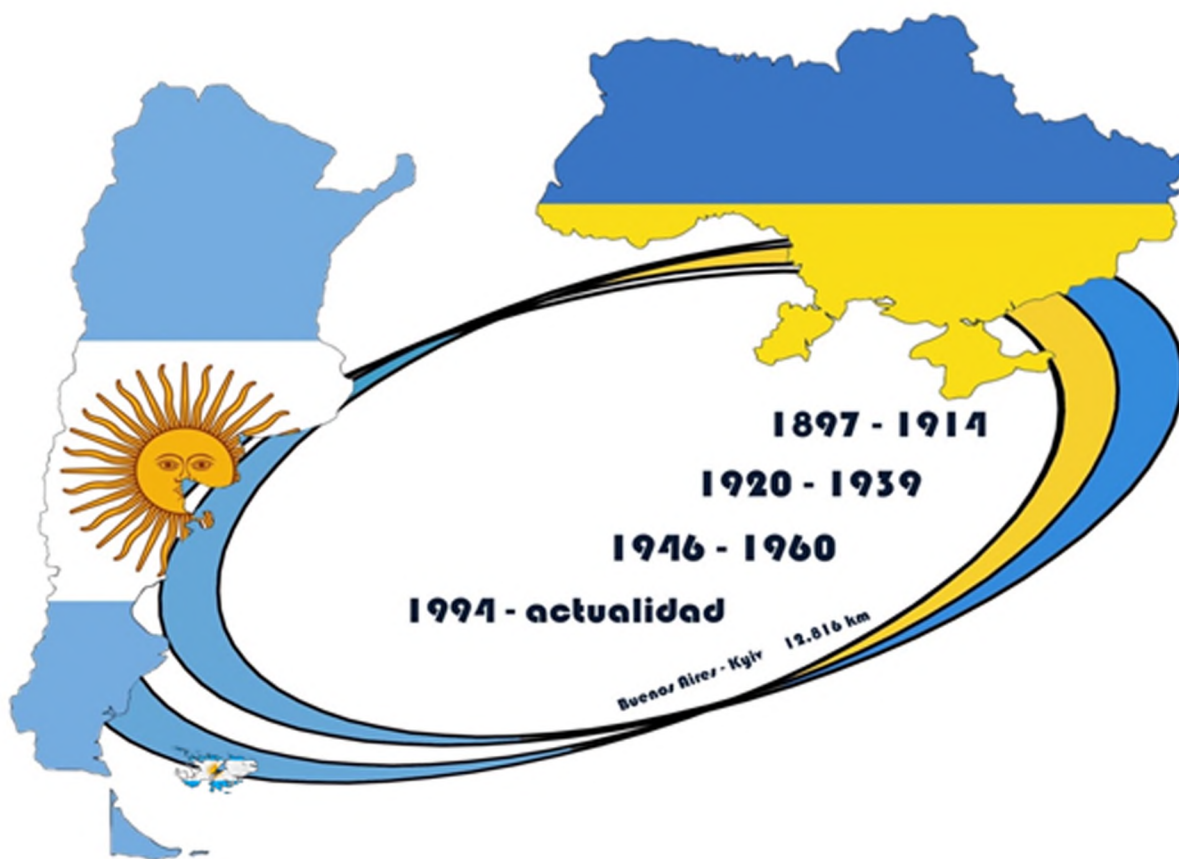

Embajada Argentina
en Ucrania

«У ПОШУКАХ МОГО КОРИННЯ»

№ 7

Вступне слово

Я рада вітати вас на сторінках цифрового інформаційно-періодичного видання «У пошуках мого коріння», підготовленого Посольством Аргентинської Республіки в Україні з метою ознайомлення з видатними особистостями в науковій, підприємницькій та культурній діяльності Аргентини, які є українцями за походженням та/або чие родинне коріння пов'язане з українськими містами.

Історія міграції українців до Аргентини розпочалася наприкінці XIX століття, внаслідок чого утворилася громада, яка вважається сьомою у світі за чисельністю українською діаспорою, що за приблизними оцінками налічує 350 000 українців, представників кількох поколінь.

Можна виокремити чотири головні хвилі міграції українців, які прибули до нашої країни, що охоплюють періоди: 1897-1914, 1920-1939, 1946-1960 роки та з 1994 року до нині. Попри те, що раніше були зареєстровані поодинокі випадки прибуття українців до Аргентини, вважається, що перша організована хвиля української імміграції відбулася у 1897 році до міста Апостолес провінції Місьйонес.

Незважаючи на офіційні дані, було виявлено декілька українських родин, а саме з міста Кам'янця-Подільського, які прибули до Аргентини в серпні 1889 року і заснували в аргентинській провінції Санта-Фе першу єврейську сільськогосподарську колонію Мойсес-Віль.

Кожна з цих хвиль дала Аргентині багато цінних особистостей, оскільки як видатні люди, так і ті, хто залишилися невідомими для широкого загалу, - всі вони своєю працею, зусиллями, творчістю, цінностями та знаннями зробили значний внесок у формування сучасної Аргентини.

Слава про щедру гостинність Аргентини досягла далекої Східної та Центральної Європи. Наша країна відкрила свої двері для потужних та плідних хвиль міжнародних міграційних процесів.

Важливо відзначити роботу, яку виконують організації української діаспори в Аргентині задля збереження українських традицій та цінностей у нашій країні.

Наразі Українська центральна репрезентація (RCU) (www.rcukra.com.ar), яку очолює відомий нейрохірург та Почесний консул України в провінції Буенос-Айрес доктор Педро Лирик (<http://lylyk.com.ar/>), об'єднує понад 30 асоціацій української діаспори, основними членами яких є Українське культурне товариство «ПРОСВІТА» (www.prosvita.org) на чолі з архітектором Хорхе (Юрієм) Данилишиним та Українське товариство «ВІДРОДЖЕННЯ» під керівництвом Віктора Будзінського.

Українська палата торгівлі і промислу в Аргентині (CAUCI) (www.cauci.com.ar), яку очолює пан Олег Яхно, відповідає за просування двостороннього бізнесу з моменту свого заснування у 1992 році.

Команда Посольства Аргентинської Республіки в Україні

Заглиблюючись в історію Аргентини, можна дізнатись про українців та їхніх нащадків, які досягли успіху в різних професійних галузях на національному, регіональному та міжнародному рівнях.

Серед таких особистостей варто згадати біохіміка та лауреата Нобелівської премії з медицини Сесара Мільштейна, піаністку Марту Аргеріх, музиканта-фольклориста Орасіо Еухеніо «Чанго» Спасюка, поетесу Алехандру Пісарник, письменника Сесара Тьемпо, актора й музиканта, члена музично-гумористичного гурту «Les Luthiers» Маркоса Мундстока, засновників та власників комплексів по вирощуванню та переробці мате «Росамонте» Деметрію Гренюка та «Романсе» Мігеля Хосе Герулу, автора публікації про українську громаду «Наші люди» Хорхе Баланду, олімпійського призера Педро Стецюка, метеоролога Надію Зинченко, біохіміка та вірусолога Пабло Голдшмідта, демографа-дослідника української діаспори, випускника Університету Буенос-Айреса Олега Воловину, колишнього футболіста Хосе Чатрука, футбольного тренера Хосе Нестора Пекермана.

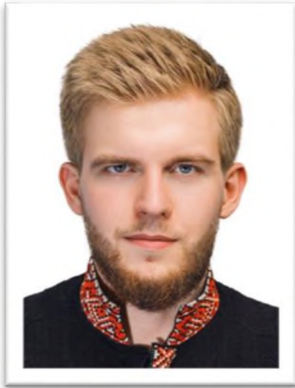
Розповіді, опубліковані у цьому виданні за згодою наших героїв, не є вичерпними, а натомість прагнуть передати різноманіття життєвого досвіду респондентів, відомих на міжнародному рівні особистостей української громади, що мали значний вплив на розвиток аргентинського суспільства та відображають плідні зв'язки між Аргентиною та Україною.

Цей інформаційний бюлетень є відкритою, міжрелігійною, всеохоплюючою ініціативою, до якої можуть долучитися нові діячі української громади в Аргентині. Я вітаю всіх зацікавлених взяти участь у наступних випусках бюлетеня та запрошую надсилати свої історії, спогади та досвід на електронну адресу eucra@mrecic.gov.ar.

З найкращими побажаннями,

Елена Летісія Мікусінські

Передмова від Народного депутата України Святослава Юраша

Депутат Святослав
Юраш

Голови підкомітету з питань зв'язків і захисту прав та інтересів українців за кордоном Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва

2020-ті роки мають стати особливими у відносинах між Україною та українською діаспорою. Наші громади у містах та містечках Аргентини вже більше ніж за сто років заклали підвалини для особливих відносин між нашими державами.

Ми вже давно не незнайомці, а скоріш старі приятелі. Незважаючи на тисячі морських миль між нами, наші народи стали сусідами. Українці та аргентинці живуть на одних вулицях, слухають схожу музику та їх діти грають на тих самих майданчиках.

Мене завжди захоплював феномен діаспори. Однаково величним є і та сміливість, яку проявили емігранти при подоланні всіх труднощів, пов'язаних із переселенням, і доброта та щирість народу, який їх прийняв. І у свій час аргентинський народ неодноразово сприяв нам, іноземцям з іншого континенту, у пошуках прихистку, роботи та, найголовніше свобод. Не отримавши землю в Україні, ми отримали змогу обробляти її в Апостолесі. Тікаючи від політичних переслідувань, нам надали свободу слова, і ми почали друкувати «Українське слово». Рятуючи своїх дітей від економічного занепаду, ми змогли віддати їх в аргентинські школи та університети міста Беріссо. Для 300 000 тисяч українців Аргентина стала землею можливостей і розвитку. І таким чином ще з кінця XIX століття аргентинці роблять все можливе задля збереження наших традицій, мови та віри.

Відносини Буенос-Айреса та Києва мають 300 000 тисяч можливостей, мостів та історій дружби. Закордонні українці Аргентини є найкращими послами України у всіх сферах без виключень. Від медицини і до спорту, вони пишуть історії одночасно двох країн, які так далеко один від одного на політичній мапі, але поряд за спільними ідентичностями. Адже бути сусідами, знаходячись на різних континентах, - це диво, яке стало можливим завдяки гостинності аргентинського народу та сміливості українських емігрантів.

Нове покоління українських дипломатів та політиків має вибудувати особливі відносини із українською діаспорою в Аргентині. Про неї мають більше писати в підручниках з історії, нові освітні програми обміну мають створитися між університетами обох країн, глибше співробітництво повинне вибудуватися у царині культурної дипломатії. Без перебільшення, Українська держава має створити всі можливості для діаспори та її легкого відвідування України, вивчання історії та, особливо, мови. Адже українці – це велика сім'я, що живе на кожному континенті, і ми маємо знати більше про своїх родичів.

Особливі можливості для подальшої співпраці існують, вочевидь, у сферах сільського господарства, медицини та ІТ. Це ті три базові площини, що є однаково важливими для

наших країн і на яких можна створити спільну візію двосторонніх відносин. У розроблені дорожньої карти спільного майбутнього Аргентини та України мають брати участь, перш за все, українські сім'ї міст та селищ нашого латиноамериканського друга та партнера. Така карта мала б включати в себе їх досвід, знання та бачення можливостей та викликів: від питань поглиблення торгівлі і до зусиль щодо зменшення викидів CO₂ у атмосферу.

Для кожного з українців історія діаспори є особливо надихаючим прикладом віри в себе, сміливості та гостинності. Це історія про свободу, втрачену на Батьківщині, та знайдену у новій країні. І наша вдячність аргентинському народу за таку допомогу має бути закарбована у конкретних прикладах співробітництва, яке буде покращувати життя обох народів.

Святослав Юраш*

Народний депутат Верховної Ради України

**Святослав Юраш - Народний депутат Верховної Ради України IX скликання з серпня 2019 року, обраний по загальнодержавному багатомандатному округу за списком політичної партії "Слуга народу". Голова підкомітету з питань зв'язків і захисту прав та інтересів українців за кордоном Комітету Верховної Ради України з питань зовнішньої політики та міжпарламентського співробітництва. Глава Постійної делегації у Парламентській асамблеї ГУАМ, заступник члена Постійної делегації Верховної Ради України у Парламентській асамблеї ЄС - Східні сусіди (ПА ЄВРОНЕСТ), керівник групи з міжпарламентських зв'язків з Республікою Індія, керівник групи з міжпарламентських зв'язків з Федеративною Республікою Бразилія, керівник групи з міжпарламентських зв'язків з Ірландією, заступник співголови групи з міжпарламентських зв'язків з Румунією, заступник співголови групи з міжпарламентських зв'язків з Державою Ізраїль, заступник співголови групи з міжпарламентських зв'язків з Японією, секретар групи з міжпарламентських зв'язків з Сполученими Штатами Америки.*

ЛІЛІАНА ПОРТЕР

Мисткиня

Ліліана Портер Сорок років
(автопортрет з квадратом 1973
рік), 2013 рік

Ліліана Портер (народилася у 1941 році в Буенос-Айресі, Аргентина, з 1964 року мешкає в Нью-Йорку) займається гравюрою, живописом, малюванням, фотографією, відео, інсталяцією, театром та публічним мистецтвом. Портер почала виставляти свої роботи в 1959 році, відтоді брала участь у численних міжнародних виставках.

Ліліана Портер навчалася в Національній школі образотворчих мистецтв міста Буенос-Айрес та Іbero-американському університеті міста Мехіко перед тим, як переїхати до Нью-Йорку, де в 1964 році разом із художниками Луїсом Камніцером та Хосе Гільермо Кастільйо заснувала Нью-Йоркську графічну майстерню.

Серед останніх персональних виставок: Музей «Ель Мусео дель Баррьйо» (Нью-Йорк), Музей мистецтв Перес (Маямі), Галерея Лусіана Бріто (Сан-Паулу, Бразилія); АРТ ОМІ (Гент, штат Нью-Йорк), Коледж мистецтва та дизайну (Саванна, штат Джорджія), Національний музей образотворчих мистецтв (Монтевідео), Провінційний музей образотворчих мистецтв імені Франкліна Росона (Сан-Хуан, Аргентина), Сапопанський художній музей (Гвадалахара, Мексика), Галерея Сікарді (Х'юстон, штат Техас), Галерея Барбара Краков (Бостон, штат Массачусетс) і Галерея Мор-Шарпентьє (Париж, Франція).

Роботи Портер виставлялися на пересувній виставці «Радикальні жінки: Латиноамериканське мистецтво, 1960-1985» у Бруклінському музеї (Нью-Йорк) та Музеї Хаммера (Лос-Анджелес, Каліфорнія).

У 2017 році робота Портер була представлена на Міжнародній виставці сучасного мистецтва - 57-й Венеційській бієнале, яка проходила під гаслом Viva Arte Viva (Нехай живе мистецтво!) (Італія), а в червні її третя театральна постановка «Приручити лева та інші сумніви» дебютувала на 2-му Бієнале Перфомансу в Парку пам'яті (Буенос-Айрес, Аргентина).

Останню сценічну постановку Портер «THEM» було створено спільно з режисеркою Аною Тіскорнія та композиторкою Сільвією Мейєр, прем'єра якої відбулася в Нью-Йорку в легендарному театрі The Kitchen 25 жовтня 2018 року.

У 2016 році Ліліана Портер отримала Університетську премію культури 400 років від Національного університету Кордови (Аргентина); також вона була володаркою гранту Гуггенгайма (1980 рік), трьох грантів від Нью-Йоркського фонду мистецтв (1985, 1996, 1999 роки), регіональної стипендії Mid Atlantic /NEA (1994 рік) та семи дослідницьких нагород PSC-CUNY (1994-2004 роки).

Протягом 1990 - 2007 років Ліліана Портер викладала в Куїнз-коледжі Міського університету Нью-Йорка (CUNY).

❖ Які родинні зв'язки пов'язують Вас з Україною?

Ліліана Портер народилася в 1941 році, дочка Хуліо Портера та Маргарити Галетар. Галетари - православні греки з Румунії, вони оселися у містечку Коронель-Суарес, провінція Буенос-Айрес. Портери приїхали з України. Портер – це оригінальне українське прізвище, яке не зазнало жодних змін.

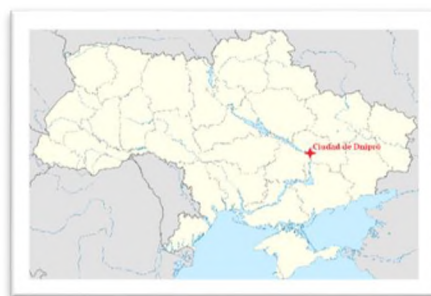
Хуліо Портер розпочав свою кар'єру як поет покоління 40-х років під псевдонімом Хуліо Марсаго. Він був сценаристом радіо, кіно і театру, композитором, автором та режисером музичних творів та шоу.

Син Маурісіо Портера, який народився в Катеринославі (нині Дніпро) та Берти Ліфшиць, уродженки Кременчука, наймолодшої з шести дітей: трьох сестер, які емігрували, та трьох братів, що залишилися.

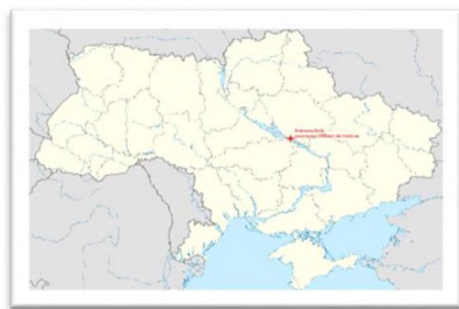
❖ У якому населеному пункті вони проживали?

Портери були родом із міста Катеринослава (Дніпро), яке наприкінці XIX століття було квітучим містом завдяки родовищам металевих руд та прокладенню залізничної гілки. Сьогодні в ньому мешкає близько 1 000 000 жителів.

Ліфшиці, уродженці Кременчука, наприкінці XIX століття вони здійснювали важливу комерційну та промислову діяльність, яка набула розквіту завдяки прокладенню залізниці та будівництву залізничного моста через річку Дніпро у 1873 році. У 1897 році в місті нараховувалося 63 007 жителів, з яких близько половини були євреями (46,9%). Сьогодні тут проживає 220 065 жителів.

місто Дніпро
Дніпропетровської області

місто Кременчук Полтавської
області

Родина Портерів із Катеринослава (нині Дніпро) складалася: батько - Реб Ісроель Портер, мати - Берта Бурсановська, яка народилася у 1850-х роках. Вони мали 7 дітей - 6 синів та доньку, що народились у такому порядку: Авраам Портер (1878 рік), Фелікс Портер (Зейлік) (20 травня 1880 року), Ребека Портер (тітка Вієра або Рефке) (1882 рік), Ернесто Портер (дядько Езрік) (1884 рік), Яків Портер (1886 рік), Маурісіо Портер (17 лютого 1890 року); Аарон Портер (1892 рік). Реб Портер помер ще до від'їзду своєї родини до Аргентини.

Портери познайомилися з Ліфшицями під час подорожі до гарнізону з Катеринослава до Кременчука, куди призвали двох братів Авраама та Фелікса Портерів для взяття на військовий облік під час російсько-японської війни. Ліфшиці мали продуктову крамницю на розі вулиці, де розташовувався гарнізон, поруч із театром.

❖ Чи знаєте Ви, в якому році вони емігрували з України?

У 1905 році, усвідомлюючи неминучу поразку Росії у війні з Японією, братам Ернесто та Якову Портерам, яких призвали на військову службу, вдалося втекти до Німеччини. Ернесто, який вже був одружений на Сарі, та Яків першими вирушають до Буенос-Айресу на кораблі «Кап», який відправляється з Гамбургу.

У 1905 році вони першими проклали шлях іншим родичам, хоча й не всім. Залишивши Україну, яка перебувала під владою Російської імперії, вони вирушили до Аргентини й оселилися в Буенос-Айресі.

Щодо родини Ліфшиців, ми не знаємо імен батьків Берти. Нам відомо лише те, що її мати померла в Кременчуці в 1907 році, коли Берті було 11 років. Брати Саломон, Іван та Валентин залишилися у Кременчуку разом із батьком. Ми не володіємо інформацією стосовно їхньої подальшої долі.

Три сестри:

Луїза Ліфшиць, яка народилася 28 грудня 1881 року, відправляється у подорож першою, вже заміжною за Феліксом Портером.

1905 рік - Фелікс (Зейлік), який народився 20 травня 1880 року, та Луїза, народжена 28 грудня 1881 року, одружуються в Російській імперії та їдуть до Буенос-Айресу, де орендують будинок на вулиці Гальйо, 566.

1906 рік - Берта Бурсановська, її дочка Вієра Портер із чоловіком Грегоріо Цейтліном та новонародженим Ісраелем - Сесарем Тьємпо, який народився 3 березня 1906 року в Катеринославі, вирушають із Гамбургу на кораблі «Кап Рока», прибувають до Буенос-Айресу 12 грудня 1906 року та поселяються на вулиці Гальйо.

1909 рік - Катерина Ліфшиць, яка народилася у 1892 році, та Берта, народжена 16 вересня 1896 року - померла 20 січня 1992 року, емігрують до Аргентини. Сестри подорожують самі на кораблі «Кап Бланка» (в останню мить вони змінюють корабель «Санта-Марія» на «Кап Бланка») та прибувають до Аргентини 12 вересня 1909 року.

1910 рік - Авраам Портер, старший брат, а також двоє молодших, Маурісіо, який народився 17 лютого 1890 року, та Аарон, народжений у 1892 році, прибувають до Буенос-Айресу та оселяються на вулиці Гальйо, 566. Маурісіо знаходить роботу в поліграфічній компанії, де працює лінотипістом, за фахом, який він опанував у Катеринославі. Берта зустрічатиме їх на кораблі.

❖ У якому населеному пункті Аргентини вони оселилися?

У 1905 році вони оселяються в Буенос-Айресі на вулиці Гальйо, 566. Там Берта та Маурісіо одружуються 6 березня 1915 року. Вієра, Грегоріо та Ісраель також проживають за цією адресою. Хуліо Портер, їх первісток, народиться там 14 липня.

У 1918 році вони переїжджають на проспект Ентре-Ріос, 1583, де засновують друкарню «Talleres Gráficas Porter Hnos» та книгарню. Там проживають Берта та Маурісіо зі своїми дітьми, Яків і Роза - зі своїми, а також Берта Бурсановська, її дочка Вієра, чоловік Грегоріо

та їхні діти. Будинок має великий внутрішній дворик, такого типу будівлі називаються в Аргентині «дім-ковбаска».

1922 рік - Марсела Портер, дочка Луїзи та Фелікса, народилася на вулиці Гальйо, 566. Сарі та Майк переїжджають жити на вулицю Гальйо з Ітке та Хуансіто.

1928 рік - Маурісіо та Яків із дружинами і дітьми переїжджають з проспекту Ентре-Ріос, 1583 на вулицю Саранді, 1100.

1930 рік - відкривається житловий будинок архітектора Гільермо Альвареса на проспекті Ентре-Ріос, 962. З вулиці Саранді вони переїжджають на Ентре-Ріос, 962. Берта і Маурісіо - на 5^о-К 962, а Яків та Роза - на 3-й поверх 964.

1940 рік - Фелікс і Луїза переїжджають зі своїми дітьми Сарітою Портер, одруженою з Майком Шанірою, Фредою Портер, одруженою із Сантьяго Кусніром, та Девідом Портером, одруженим на Елені, а також з Марселою Портер, наймолодшою, яка залишиться не заміжньою, з вулиці Гальйо, 566 на вулицю Мехіко, 2239.

❖ Чи відомо Вам про родичів у сучасній Україні?

Гадаємо, що батько та брати Берти, які залишилися у Кременчуці, про долю яких ми нічого не знаємо, цілком могли мати нащадків. Щодо катеринославських Портерів – ми не знаємо, чи були ще якісь у них родичі.

❖ Зберігаєте або пам'ятаєте сімейні традиції?

Ми вирости поруч із нашими бабусею та дідусем Бертою та Маурісіо, які говорили мовою, називаючи її «російською» (ми не знаємо, чи це була українська), та на їдиш. Хоча вони не вчили нас розмовляти своїми мовами, проте у кожному реченні звучало слово на їдиш. Однак, як і зі стравами, не завжди легко визначити, які єврейські, а які російські.

Наша сім'я виросла навколо друкарні, яка видавала аргентинських авторів, у чому можна переконатися, лише пошукавши в Google інформацію про «Talleres Gráficas Porter Hnos». У цій друкарні видавалися книжки багатьох письменників із мистецьких угруповань «Флорида» і «Боедо», друкувався журнал «Мартін Ф'ерро». Там, у мезоніні, Ектор Педро Бломберг викладав англійську мову. Там мешкали Сесар Тьемпо, старший за Хуліо Портера на 10 років.

Ми вирости в українсько - єврейському середовищі, це стосувалося не лише кухні, а й літератури (Шолом-Алейхем - друг сім'ї), поезії, а також музики, що й стало нашою спадщиною.

❖ Чи є українські звичаї, які пов'язують Вас із Вашими предками?

Ми не вміємо відрізняти українські звичаї від єврейських. Наша сім'я не дотримувалася релігійних традицій, імовірно, ми відносимося до такого типу іммігрантів, який хоче і прагне пристосуватися до нової реальності. Ми вбачали у своєму дідусеві Маурісіо більше гаучо, ніж українця. Однак присутність своєрідних єврейських сільських персоналій була дуже помітною у нашому дитинстві та юності.

❖ Чи бажаєте поділитися спогадами, які пов'язують Вас з Україною?

Берта Ліфшиць та
Катерина Ліфшиць

Маурісіо Портер у
Катеринославі
(Дніпро)

Берта Ліфшиць - Портер з
Ельзою Портер

Фелікс та Маурісіо Портери

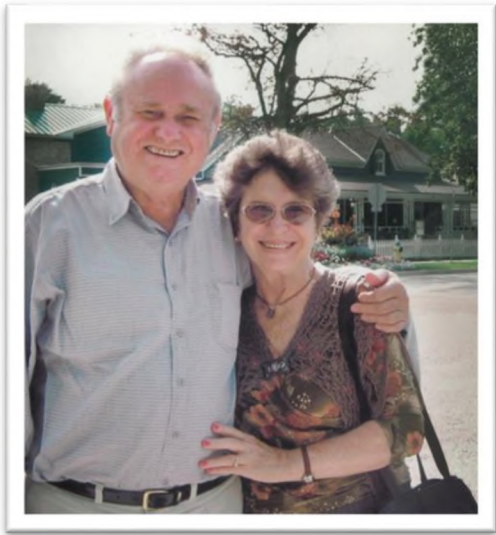
Маурісіо Портер у Буенос-Айресі

❖ Як Ви вважаєте, чи можливо в майбутньому поживати зв'язки із країною Ваших предків?

Ми дуже хотіли б пізнати міста, де народились і жили наші бабусі та дідусі. Хоча час і війни багато чого стерли, втім, було б чудово мати змогу познайомитися з тим регіоном, подихати тим повітрям, побачити краєвиди, відчутти смаки та все, що зараз для нас є образами, які народилися з розповідей наших бабусі та дідуся: річка, фрукти, дерева – все це.

МІГЕЛЬ ХОСЕ ГЕРУЛА*

Підприємець та місцевий голова

Пан Мігель Хосе Герула з
дружиною пані Селією Норою
Глінкою

Пан Мігель Хосе Герула – процвітаючий підприємець, який займався виробництвом мате, успішно розвивав рибальство й тваринництво. Він не цурався своєї громади, обирався головою свого улюбленого міста Сан-Хосе та керував українською громадою понад два десятиліття.

«РОМАН» (торгова марка ROMANCE, що в перекладі українською означає «роман») родини Герул із мате починається за кілька років після прибуття Алехо Герули та його сина Мігеля – діда Мігеля Хосе, із села Хотимир, нинішній Тлумацький район Івано-Франківської області, до Аргентини.

Ще в 1927 році родина Герул починає висаджувати перші гектари мате в районі «Ла 70», колонія, що розташована поблизу від міста Сан-Хосе, на місці сьогоденного агропромислового комплексу.

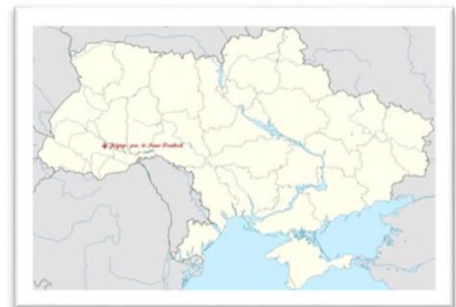
Щоб стати виробниками чаю мате, членам родини довелося роками докладати зусиль, долати труднощі, працюючи спочатку на місцевих дорогах, а, якщо щастило, на залізничній гілці, що вела до провінції Місйонес.

На той час до справи долучаються батьки «Мігеліто» – Басіліо Герула та Росаріо Бресіскі. І, зрештою, сам Мігель Хосе, найстарший із трьох братів, який народився 1 червня 1936 року.

«Кільком поколінням, – згадує пан Мігель, – довелося

*долати звичні кризи
виробництва мате:*

*заборону висаджувати чи збирати врожай,
обмежувальні квоти, низькі ціни й багато іншого, з чим
постійно зіштовхувалися виробники мате».*

село Хотимир Івано-
Франківської області

Весілля Мігеля Хосе Герули та Селії
Нори Глінки, 12 січня 1962 року

* Уривок із книжки «Наші люди: історія українських нащадків» журналіста українського походження з провінції Місйонес Хорхе Баланди. За редакцією видавництва Національного університету Місйонес. Посадас, 2016.

«Дід засівав, тато збільшував посіви, але зовсім трохи, бо в 1936 році заборонили саджати взагалі. Дідусь установив свою сушильню разом із моїм батьком, муляром. Це ремесло він згодом передав і мені».

Пан Мігель розповідав, що станом на 1950 рік в районі колонії Сан-Хосе були десятки сушарок, з яких на сьогодні залишилося лише дві, що належать ROMANCE і COLEGIO GENTILINI.

У 1957 році пан Мігель проходив військову службу в Гренадерському полку імені генерала Сан-Мартіна.

У 60-тих роках проблеми повернулися. З'явилися квоти. У 1966 році запровадили заборону на збір врожаю, тому ситуація з продажом мате грубого помелу (листя мате після процесу сушіння) ускладнилася.

У 1970 році Мігель Хосе почав замислюватися над тим, щоб установити млин і заснувати власну торгову марку. Він будує перший млин фактично своїми руками, а в обмін на одну партію молотого мате йому вдається придбати пакувальну машину.

Yerba Mate
Romance

Торгова марка ROMANCE з'являється в 1976 році. «Ми починали з першого млина, який я побудував особисто з майстром Оноріо Спасюком, відомим у нашому районі теслею. Ми збирали, обробляли та мололи мате, а потім мені доводилося його продавати, проте я ні на що не нарікаю. Тут, у провінції Місьйонес, торгівля йшла складно, продавалося дуже мало або майже нічого, ми їздили до інших провінцій – Чако, Коррьєнтес і Формоса, де мали справу з професійними торговельними представниками», – розповідає Мігель.

Мате «Romance»

Компанія Cultivo Dorado, що належить Gerula S.A., яка продає паку, бога, тарпон, сурубі, дорадо та річковий лосось

Весілля Мігеля Хосе Герули та Селії Нори Глінки Зліва: Хуана Мазур та Мігель Глінка
Справа: Басіліо Герула та Росаріо Бресіскі, 12 січня 1962 року

«Там добре продавалася розфасовка на чверть кілограма. Її у мене замовляли продавці, проте це виявилося найскладнішим завданням, адже пакувати в такий спосіб було справою дуже повільною, втім, завдяки винахідливості нам це вдалося. Так ми досягли тріумфу нашої марки в місті Ресістенсія, завоювавши ринок».

Окрім вирощування мате, голова сім'ї Мігель разом зі своїми дітьми займається також рибним господарством, розведенням сомів, сурубі, доради, паку й лосося. Його продукція успішно продається в провінції Місьйонес і в різних частинах країни. Ще одним видом їхньої діяльності стає тваринництво.

Керівник/Обраний місцевий голова

Пан Мігель Хосе
Герула з дружиною
пані Селією Норою
Глінкою

Пан Мігель Хосе Герула розпочав свою політичну діяльність у 60-х роках. Спочатку він очолив муніципалітет Сан-Хосе, а згодом був обраний головою громади.

Пан Мігель нам розповідає:

«Ми вже тоді вважалися корінними мешканцями. На той час у нас був близький друг Хуан Карлос Герра, відомий адвокат із міста Посадас. Коли наші батьки померли, він нам допоміг вирішити деякі складні питання стосовно успадкування власності, проявивши себе як благородна та чесна людина».

Герра був Міністром економіки Уряду Маріо Лосади. Одного разу він зателефонував мені й сказав: *«А тепер мені потрібна від тебе невеличка послуга. Ми хочемо, щоб ти очолив муніципалітет»*, адже тогочасний керманіч вів справи дуже кепсько. Я не міг йому відмовити, тож погодився за однієї умови: що до нас приїде сам Міністр економіки разом із Прем'єр-міністром (Лілі Гойя), і що буде укладено відповідний протокол, згідно з яким на мене покладатиметься відповідальність відтоді та на майбутнє, а за дії своїх попередників я не відповідаю.

Коли термін моїх повноважень закінчився, були призначені вибори на посаду міського голови. Мені запропонували висунути свою кандидатуру. Я пам'ятаю, що під час агітаційної кампанії Рікардо Бальбін вечеряв у мене вдома.

У розпал виборчої кампанії моя мама захворіла і була госпіталізована в Буенос-Айресі за тиждень до неділі, на яке було призначено голосування. Я був з нею у лікарні, тож зміг повернутися тільки в четвер увечері, коли залишалося вкрай мало часу до заборони проводити передвиборчу агітацію. Отже, я був у Сан-Хосе в суботу. У неділю проголосували, а вже близько 20-ї години я повернувся в Буенос-Айрес, не знаючи результатів. Вранці я прокинувся і прочитав в одній із газет, що у місті Сан-Хосе провінції Місьйонес переміг Педро Назарука – мешканець Сан-Хосе, кандидат від партії «Християнська демократія», якого підтримували хустісіалісти. Якщо чесно, я не повірив прочитаному. Я вірив у себе і того ж понеділка вирушив до міста Ла-Плата, де відвідав Рікардо Бальбіна, який повідомив мені, що насправді переміг я і став міським головою Сан-Хосе, отримавши 56 голосів.

Ми змогли зробити багато речей для міста: заасфальтували 23 квартали, побудували нову площу, яка була спроектована фахівцями інженерами. Для здійснення будівництва ми повинні були прибрати головний флагшток. Це викликало серйозну критику на мою адресу з боку Касіано Карвальйо в газеті *El Territorio*, де мене називали зрадником батьківщини за те, що я зруйнував символ, створений попередниками.

Найважливіше було провести постачання питної води в Сан-Хосе. Ми старанно працювали, після трьох опитувань населення нарешті отримали згоду на 100 підключень, необхідних для реалізації проекту. Багато людей відмовлялися від прогресу, але зрештою ми досягли свого, хоча варто відзначити, що реалізувати наш задум ми змогли, коли я вже не був головою, зробивши це *ad honorem*.

Коли стався державний переворот генерала Онганії, тогочасний голова містечка Клаудіо Рулет згадав, що саме я займався проблемою водопостачання та попросив мене подбати про це. Під час третього опитування, за допомогою сім'ї та друзів, ми набрали 100 користувачів, і Сан-Хосе став першим містом у провінції Місьйонес, в якому з'явилося централізоване постачання питної води.

Принагідно я також зіштовхнувся з опортунізмом людей і зрозумів, що маю зробити вибір між політичною діяльністю та підприємництвом. Тож я обрав підприємництво».

Дитинство й освіта

Впродовж кількох років Мігель Хосе отримував освіту на той час у дуже популярній та переповненій школі №70 в Сан-Хосе. Від першого до четвертого класу він навчався там, з перервою в третьому класі, коли ходив до сільської школи. У п'ятому та шостому класах навчався в Коледжі Хентіліні.

Онуки pana Мігеля та пані Селії:
Тиціана, Сантіно та Франческо

Сім'я pana Герули Зліва направо: Мігель
Анхель, Грісельда Елізабет, пан Мігель,
Марія Сільвія, Оскар Басіліо та пані Селія

Пан Мігель згадує: «Школу № 70 побудував мій дідусь, на фасаді його ініціали, М.Г. (Мігель Герула), а також пошту в Сан-Хосе. У школі № 70 навчалось 400 учнів».

Слід також зазначити, що пан Мігель навчався у Торговій школі в Посадас, де здобув спеціальність товарознавця, був найкращим учнем із середнім балом 10 та стовідсотковою відвідуваністю.

Коли пан Мігель вже підготувався до вступу до Університету Ла-Плати, де хотів вивчати економіку, його батько захворів. Родина повідомила, що не зможе

оплачувати йому навчання, тому «я залишився з ними і допомагав отримувати освіту своїм братам», - розповів пан Мігель.

Українська громада

Пан Мігель та його родина завжди дбали про розвиток місцевої громади українців. Його бабуся і дідусь разом з іншими сім'ями були засновниками церкви Сан-Хосе.

Пан Мігель був головою громади українців та їхніх нащадків при Українській католицькій церкві понад 20 років; він завжди заохочував розбудову храму та парафіяльної зали. А також сприяв культурній діяльності, зокрема, підтримував ансамбль фольклорних танців парафії.

Мігель Хосе з дружиною «Челою», супутницею всього його життя, завжди відвідували заходи, організовані громадою його містечка чи громадами Апостолес, Посадас та Обера.

Деякі думки

«Незважаючи на важкі часи, з політикою мені пощастило, вона дала мені багато друзів і допомогла отримати цінний досвід».

«Я досягав своїх цілей за допомогою родини, моєї дружини та дітей. Вважаю, що я впорався, адже ніколи не падав духом, увесь час наполегливо працював, інколи сповільнюючи темп, але все тримаючи під контролем».

За свої 84 роки пан Мігель Хосе Герула ніколи не забував свого походження та цінував зусилля свої прашурів, з любов'ю згадуючи свого діда та батька, які проклали йому шлях до успіху. Сьогодні він продовжує творити, працювати, розробляти, керувати та розширювати нове будівництво, й надалі підживлюючи свій РОМАН із життям.

Онуки пана Мігеля та пані
Селії: Тиціана, Сантіно та
Франческо

Родина Мігеля Хосе Герули

Прадідусь: Алехо Герула прибув з України в 1901 році разом із сином Мігелем.

Бабуся та дідусь: Мігель Герула та Каталіна Карабін.

Батьки: Басіліо Герула та Росаріо Бресіскі.

Сестра і брат: Каталіна та Хуан Пабло.

Дружина: Селія «Чела» Глінка, одружені з 12 січня 1962 року.

Діти: Оскар Басіліо, Мігель Анхель, Марія Сільвія та Грісельда Елізабет.

Пан Мігель Хосе Герула з дружиною пані Селією
Норою Глінкою

Пан Мігель Хосе Герула і пані Селія Нора
Глінка з дітьми: Мігель Анхель, Грісельда
Елізабет, Марія Сільвія й Оскар Басіліо

Вшановуючи пам'ять ВОЛОДИМИРА КАПЛУНА

Володимир Каплун в місті Обера,
провінція Міс'йонес

*Компіляція, матеріали, переклад: доктор Ярема Тауридзький
Фотографії: Марія Сесілія Головач та Марія Елена Крижановська
Подяка отцю Назарію Кацаку за надісланий фотоматеріал*

/1-10-1910, село Криве Радехівського району
Львівської області - + 16-07- 2003, місто Обера,
провінція Міс'йонес, Аргентина/

Цей великий митець, поет, гуморист, художник-графік, музикант ніколи не залишиться непоміченим чи забутим не лише в Аргентині, а й, можливо, у всьому світі. Без сумніву, така визначна особистість, якою був Володимир Каплун, назавжди буде закарбована у нашій пам'яті.

Володимир Каплун був однією із тих видатних постатей, яка завжди перебувала у тіні, яку нечасто згадували, тому з цієї трибуни, із Центральної репрезентації української громади, ми відчуваємо себе зобов'язаними розповісти про цю неймовірну людину, хоча насправді нам ще й дуже приємно поділитися з

вами спогадами про нього.

Він був патріотом, оскільки входив до складу Першої дивізії Української національної армії (УНА) або Української дивізії «Галичина».

Вже у таборах для військовополонених Володимир Каплун працював редактором гумористичного журналу «Оса» - спочатку у таборах у Ріміні (Італія), а потім в Лондоні.

Він підписував свої роботи псевдонімом «Федя Юшка», був автором незліченної кількості графічних творів, картин, карикатур і гуморесок, які публікувалися в тодішніх друкованих виданнях, що поширювалися по таборах для військовополонених, де перебували українські солдати, серед яких і Каплун.

Ці періодичні видання набули такої популярності, що тираж багатьох із них досяг 1000 примірників, про що повідомляється в номері 7 від 29.06.1947 року гумористичного журналу «Оса», який зберігається в архіві музею-бібліотеки імені Тараса Шевченка Союзу українців Сполученого Королівства, де також згадується так звана друкарня «на колінах». Отже, Володимир Каплун був гумористом від природи. Талант Каплуна не залишився непоміченим, в 1947 році його запросили в Лондон на посаду

Львівська область

редактора справжньої газети, яка мала власне приміщення та можливість писати за столом, а не як в «Осі» «на колінах».

Українська школа «Рідна школа»,
викладачі: Володимир Каплун та отець
Української православної церкви Микола
Мілуз

Капела бандуристів імені Тараса Шевченка,
диригент Василь Качурак, у центрі - Володимир
Каплун

Вже мешкаючи в Аргентинській Республіці, Володимир Каплун співпрацював із журналом «Мітла» під редакцією Х. Середяка, де займався графічним оформленням популярного гумористичного часопису.

Володимир Каплун входив до складу Українського культурного товариства «Просвіта» округу Льявальйоль, був членом театральних колективів не лише як художник, але й як автор. Він декламував вірші, працював інструктором у дитячих таборах, організованих товариством, входив до складу Капели бандуристів імені Тараса Шевченка під керівництвом маестро Василя Качурака. Пан Володимир писав для Спілки Української Молоді та виступав у таборах із своїми авторськими творами.

На поштовій картці, приуроченій 100-річчю від дня смерті Лесі Українки, зображено портрет письменниці, виконаний митцем-графіком та живописцем Володимиром Каплуном, на якій також присутні притаманні його стилю декоративні елементи. Очевидно, ця робота стала апогеєм його життєвої творчості, а отже є вірогідність, що її використають з нагоди іншого ювілею великої української поетеси.

Останні роки життя він провів в місті Обера, провінція Місьйонес, малюючи фрески греко-католицької церкви, вінчаючи свій великий творчий і життєвий шлях живописця.

Ми знаємо, що найімовірніше, ці спогади не охопили всебічно його довгий і плідотворний шлях, не розкрили всю творчу палітру цього майстра гумору, художника,

Володимир Каплун зі своєю
картиною в українській
церкві в місті Обера,
провінція Місьйонес

графіка і багатогранної особистості, якою був Володимир Каплун, однак ми впевнені, що зробили свій скромний внесок задля того, щоб українські патріоти не пішли у забуття.

Українська церква в місті Обера, провінція Місьйонес. Картина Володимира Каплуна

Поезія Володимира Каплуна

РІДНА МОВО!

(Українським дітям)

Українська рідна мово,
- Найцінніший Божий дар!
До тебе в моєму серці
Любові неугасний жар.
Всі тобою дорожили,
Славні прадіди і діди
Я без тебе, рідна мово,
Як та риба без води!
Монте Гранде
28. 12. 1975 рік

МОЛИТВА

Боже, Отче, глянь на діти,
на дрібненькі твої квіти!
Дай нам сили і охоти до науки до роби!
Щоб росли ми здоровенькі
на потіху тата
і на славу Батьківщині
нашій любій Україні!

(Переклад та адаптація поезії доктора Яреми Тауридзького)

ПОДЯКИ

Особлива подяка:

Народному депутату України пану Святославу Юрашу

Подяка за співпрацю у підготовці цього номера:

Пані Ліліані Портер
Сім'ї Герулів
Пану Едуардо Маркесіні Пена
Ліц. Хорхе Баланді
Ліц. Олегу Яхну
Доктору Пабло Гольдшмідту
Преподобному отцю Назарію Кашаку
Пані Марії Сесілії Головач
Пані Марії Елені Крижановській
Доктору Яремі М. Тауридзькому

Команді Посольства Аргентини в Україні:

Послу пані Елені Летісії Мікусінскі
Секретарю Аріелю Максу Санчесу Ромеро
Секретарю Мартіну Кастро
Ліц. Алехандрі Василик
Ліц. Вікторії Казьмірук
Ліц. Лесі Мілютенко